SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 92. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 16, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ТРАВНЯ 1991 Ч. 92. РІК XCVIII.

РОЗПОЧАВСЯ СУД НАД С. ХМАРОЮ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 14-го травня, розпочався судовий процес над народним депутатом України Степаном Хмарою. Він проходить у приміщенні Київського обласного суду на вулиці Володимирській 15.

Перше судове засідання не розпочиналося протягом 20 хвилин, оскільки до судової залі не впускали захисників С. Хмари, адвокатів Айвазяна і Ніказакова. В судовій залі були присутні депутати з Народної Ради Лариса Скорик, Ігор Юхновський, Ярослав Кендзьор, Михайло Горинь та інші. Народні депутати зголосили протест проти введення спеціальних перепусток на судове засідання, що є порушенням принципу гласности.

С. Хмара доручив своїм адвокатам, які нарешті були допущені до судової залі, оголосити його заяву, а сам вийшов. Тим часом перед будинком суду зібралося багато людей і виник імпровізований мітинг. На ньому виступив С. Хмара і заявив, що з'явиться на суд лише під умовою, що туди допустять народних депутатів, правників і всіх інших, хто має безпосереднє відношення до процесу. На сьогодні у судовій залі більшість становлять люди, які не мають відношення ні до преси, ні до звинувачувальної сторони. Не допустили навіть представників української телевізії. Заяву Хмари оголосили в суді його адвокати. В заяві, зачитаній адвокатами, було сказано те саме, що С. Хмара заявив на мітингу перед судом. Протест народних депутатів і заява адвокатів Хмари зайняла всього п'ять хвилин після початку судового процесу. Далі суддя Білосенко припинив засідання, перенісши його на 15-те травня.

В середу, 15-го травня, на суд знову прийшли народні депутати, які були в суді 14-го, а також Левко Лук'яненко. С. Хмара зайшов до судової залі і, переконавшись, що судове засідання і далі закрите, знову вийшов. Народні депутати та адвокати С. Хмари вимагають відкритого суду і протестують, що суд відбудеться в дуже маленькій залі. Судове засідання знову не відбулося. Суддя оголосив, що воно переноситься на 16-го травня.

У Києві біля Республіканського стадіону 13-го травня відбувся мітинг під гаслом „Свободу політв'язням!" Перед близько 10,000 присутніх виступив звільнений напередодні з ув'язнення народний депутат України Степан Хмара, який наголосив на необхідності розпуску Верховної Ради УССР і проведення нових виборів. Виступили також правник із ЗСА Грегорі Стентон, народні депутати України Лариса Скорик, Михайло Горинь, Олександер Гудима. По закінченні мітингу його учасники вирушили до Лук'янівської в'язниці, де досі перебувають в ув'язненні ще п'ять осіб, заарештованих у справі С. Хмари, вимагали їх звільнення.

Уряд України врівноважує ціни

Київ (УНІАР). — Тут в понеділок, 13-го травня, на сесії Верховної Ради УССР депутати розглянули і відхилили законопроєкт про податки, повернувши його на доопрацювання в комісію. Також розглянуто питання про кабінет міністрів. Уряд, від імени якого доповідав прем'єр-міністер Вітольд Фокін, погодився із збереженням у своєму складі двох окремих структур — міністерств народної освіти і вищої та середньої спеціяльної освіти. Крім того, окремо працюватимуть держкомітет геології та природокористування і міністерство охорони довкілля. Держтелерадіо перетворюється на державну телерадіокомпанію зі збереженням функцій комітету. Верховна Рада підтримала пропозицію прем'єр-міністра про входження у склад уряду КГБ та МВС, при чому КГБ залишиться під контролею ВР. Залишається підпорядкованим Верховній Раді також Національний Банк.

Уряд України 13-го травня ухвалив два рішення щодо захисту рівня життя населення республіки. Одним з них передбачено знизити від 16-го травня 1991 року роздрібні ціни на варені, ліверні ковбаси, вироби з субпродуктів та окремі види напівфабрикатів, що виробляються з державних фондів м'яса. Іншим рішенням з 1-го травня 1991 року скасовується податок з продажів, на житлово-комунальні та ряд інших послуг для населення.

Від 15-го травня знижуються ціни на варені ковбаси 1 і 2 сортів, м'ясні хліби, паштети, ліверні і кров'яні ковбаси, сальтисони, холодці, пельмені, котлети і фарш, м'ясо-кісткові набори. Зниження цін буде досить істотним. Так, ковбаса „Окрема", вартістю 8,3 крб. коштуватиме 4,4 крб, „Шахтарська", відповідно, 8,3 крб. і 3.6 крб., „Чайна" — 4.8 крб. і 2.4 крб., „Ліверна" вищого гатунку — 7.2 і 4, „Кров'яна" — 5.7 і 3, пельмені — 4.2 і 2.8, котлети — 3.3 і 2. Фарш — 5.8 і 4 крб. Запровадження нових цін на вказані продукти дасть змогу населенню заощадити при їх покупці близько 800 млн. крб. Щодо другого урядового рішення, то воно стосується скасування податку з продажів на такі послуги населенню, як квартирна плата, опалення, водо — та газопостачання і водовідведення, електроенергія, телефонічний зв'язок, користування побутовими телеантенами, радіотрансляція, санітарна очистка, плата за утримання домашніх тварин, а також відшкодування витрат на утримання і благоустрій земельних ділянок, що знаходяться у тимчасовому користуванні громадян.

Закон про захист прав споживачів сесія Верховної Ради України ухвалила 12-го травня.

ФЕСТИВАЛЬ „ВОЛОШОК"

Дженкінтавн, Па. — Тут у неділю, 19-го травня школа українського танцювального ансамблю „Волошки" влаштовує Весняний Фестиваль на посілості парафії св. арх. Михаїла, 1013 Fox Chase Rd. Початок о год. 1-ій по полудні, виступ школи та танцювального ансамблю о год. 2-ій по полудні, спортові ігри з виграшами та буфет. За інформаціями слід звертатися до Ніни Прибольської (215) 235-4078.

М. Ґорбачов залицяється до „великої сімки"

Вашінгтон. — Минулої суботи між президентами Джорджем Бушем і Михаїлом Горбачовим відбулася 45-хвилинна телефонічна розмова, під час якої совєтський керівник висловив бажання бути присутнім як спостерігач на щорічній конференції керівників семи індустріяльно розвинутих країн вільного світу, яка відбудеться цього літа у Лондоні. Як повідомляє кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Ендрю Розентол, Буш обійшов мовчанкою просьбу М. Горбачова.

Деякі представники Адміністрації, однак, були більш відкритими. „Ми не хотіли б, щоб він був присутній як спостерігач. Це не входить у наші пляни", — сказав неназваний співробітник Білого Дому, дізнавшись про бажання М. Ґорбачова.

Той же співробітник заявив, що Ґорбачов міг би приїхати у Лондон приватно і окремо зустрітися з головами делегацій. Совєтський президент мав би тоді ліпше уявлення про функціонування міжнародної економічної структури, залишаючись при цьому за її рамками.

Згідно з іншими повідомленнями, президент Буш все більше схиляється до думки, що необхідно зустрітися з Ґорбачовим і то вже у червні. Декілька обставин розглядалися як серйозні перешкоди на шляху до такої зустрічі. Попереше, сторони досі не прийшли до згоди про деталі майбутніх договорів про зменшення звичайних озброєнь в Европі і про зменшення наступальної стратегічної зброї. Подруге, у Вашінґтоні висловили побоювання, що Совєтський Союз рухається в сторону повернення до авторитарної форми правління. Зміцненню взаємозрозуміння явно не сприяли і події у Прибалтиці на початку цього року.

Дж. Буш, за словами одного з його помічників, може погодитися, однак, на „зустріч заради зустрічі" і залишити проблеми роззброєння в стороні.

Н. ПРЕОБРАЖЕНСЬКА В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — 86-ий Відділ Союзу Українок Америки з нагоди 5-ої річниці Чорнобильської катастрофи запрошує на виступ д-р Наталії Преображенської, доктора біології, члена Академії Наук України, члена Координаційного Комітету Української Екологічної Асоціяції „Зелений Світ", на тему „Чорнобиль і українська Мати". Імпреза відбудеться у п'ятницю, 17-го травня, о год. 7:30 вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя, 719 Сенфорд авеню в Нюарку.

Н. РИЖКОВ РОЗПОЧАВ ПЕРЕДВИБОРЧУ КАМПАНІЮ ВІД НАПАДІВ НА ЄЛЬЦИНА

Москва. — Пресові агентства Ассошіейтед Пресс і ТАСС рівночасно повідомили, що колишній голова Ради Міністрів СССР Николай Рижков, який свого часу відійшов від активної політики нібито через хворобу серця, розпочав свою передвиборчу кампанію від нападів на Бориса Єльцина, президента Російської Федерації, пост який Н. Рижков хоче зайняти з рамени Комуністичної партії і консервативних кіл у скрайньо правих російських організаціях.

Щоб цілковито принизити вартість теперішнього голови Верховної Ради РСФСР, Н. Рижков каже, що Б. Єльцин не може похвалитися ані одним успіхом в політиці і економічному житті республіки, крім конфронтації з генеральним секретарем ЦК КПСС і президентом СССР Михаїлом Горбачовим, що у свою чергу ще більше погіршувало загальну ситуацію і наближало Совєтський Союз до катастрофи.

В інтерв'ю, яке Н. Рижков дав кореспондентові газети „Рабочая Трибуна" Рижков заявив, що позиція, яку займає у політичному житті Б. Єльцин неконструктивна, а навіть шкідлива для республіки і Союзу. „Невже ж можливо віддавати владу в руки людини, яка нічого не зробила для зміцнення Совєтського Союзу і підвищення життєвого рівня в Росії", — заявив претендент на президента РСФСР.

Як відомо, президентські вибори в Російській Федерації відбудуться 12-го червня. Крім двох головних претендентів на цей пост — Б. Єльцин і Н. Рижков — свої кандидатури висунули ще 14 інших кандидатів. Час реєстрації кандидатур кінчається у вівторок, 21-го травня. У понеділок, 13-го травня пленум ЦК компартії РСФСР більшістю голосів підтримав кандидатуру Н. Рижкова на президента. На запитання кореспондентів, що він думає про підтримку Комуністичної партії його кандидатури, Н. Рижков заявив, що буде радий кожній підтримці тимбільше, що теперішній голова Верховної Ради Росії не є політиком в повному розумінні цього слова. Йому бракує глибини думки і ширини проєкції. Він натомість обмежився до конфронтації з М. Горбачовим „і ця гра вогню з водою викликає в мене, як громадянина, глибоку турботу".

Н. Рижков погоджується, що країна, в тому числі також Російська Федерація, переживають тяжкі часи, але на його думку спішність у переведенні економічних реформ не принесе користи, бо в приспішеному темпі люди допускаються помилок. „Моє рішення кандидувати на голову ВР РСФСР подиктоване не застрогістю до Єльцина чи Горбачова, а глибокою турботою за долю нашої країни і за помилки, яких вони обидва допускаються. Очевидно під „крайною" Рижков має на увазі цілий Совєтський Союз і вдержання його вкупі, щоб Боже борони не розпалася комуно-московська імперія, — кажуть спостерігачі. І це власне є його провідною ідеєю і реактивізації у політиці.

Згідно зі загальною опінією Рижкова підтримує найбільше 28 відсотків управнених до голосування громадян Російської Федерації. Єльцин натомість популярний серед усіх верств населення Росії.

„ЯВІР" У ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Тут у вівторок, 21-го травня, в Українському Народному Домі відбудеться концерт вокального квартету „Явір" з України під патронатом УНС. Початок о год. 8-ій вечора, адреса: 961 Wethersfield. За дальшими інформаціями звертатися до Осипа Гладуна (203) 257-9499 або до фірми Євшан (514) 630-9858.

Інж. Ю. Ґончаренко очолив ТУІА

Ню Йорк (Л. Калинич). — В суботу, 27-го квітня, відбулися в Українському Інституті Америки Загальні збори Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), які відкрив голова Управи інж. Роман Гавриляк. Він привітав почесного члена ТУІА д-ра С. Тисовського, колишніх голів Управи, голів відділів, усіх присутніх і запропонував на предсідника зборів інж. Є Івашкова та секретарів інж. О. Леськова та інж. С. Забротського.

Після прийняття порядку нарад приступлено до звітування керівних органів ТУІА. Уступаючий голова інж. Гавриляк відчитав вичерпний звіт про діяльність

Інж. Ю. Гончаренко

(Закінчення на стор. 4)

Архиєпископ В. Стернюк прийме почесний докторат

Філядельфія. — Як уже інформовано, тут вітатимуть Архиєпископа Володимира Стернюка у п'ятницю, 17-го травня, де відбудеться о год. 4-ій по полудні спільний обід у Митрополита Стефана Сулика, на який запрошені усі священики Філядельфійської Архидієцезії, а після цього о год. 6:30 вечора Архиєпископ В. Стернюк відправить в катедрі Непорочного Зачаття в асисті духовенства Молебень до Пресвятої Богородиці. Після Молебня буде зустріч Владики В. Стернюка з громадянством в катедральній залі.

У неділю, 19-го травня, Архиєпископ В. Стернюк піде в супроводі о. митрата Івана Біланича, до найстаршого на терені ЗСА католицького коледжу Мавнт Сейнт Марі коледж в Еммітсбирґу, Мд., де він прийме почесний докторат з богословії в часі градуації. Управління коледжу уважає, що наданням почесного докторату геройському оборонцеві католицької віри і свого народу буде добрим прикладом для випускників цього католицького коледжу.

Владика В. Старнюк заявив, що прийме цей почесний титул не лише як особисте відзначення, але як відзначення для Української Католицької Церкви, що такі довгі роки страждала у підпіллі. Доля Владики тісно пов'язана з його Церквою. Він, закінчивши середню освіту в Чіні Редомптористів в Бельгії, вступив до того Чину і в 1931 році був висвячений на священика. Повернувшись до Галичини, був душпастером до Другої світової війни. В 1947 році був засуджений на п'ять років тюрми за уділення сповіді українським партизанам, а відтак засуджений вдруге, відбув кару до 1952 року. Повернувшись до рідної Галичини, довгі роки працював як робітник, але потайки виконував далі

(Закінчення на стор. 4)

Проф. М. Найдан очолив відділ слов'янських мов

Джерзі Сиፐі, Н.Дж. — З відділу слов'янських мов Пенсильванійського стейтового університету повідомляють, що проф. Михайла Найдана обрано одноголосно головою цього відділу на каденцію п'ять років. Своє урядування на пості голови відділу слов'янських мов проф. М. Найдан розпічне від 1-го липня 1991 року.

Згідно з твердженням теперішнього голови цього департаменту, д-ра Вілліяма Шмальстіґа, перед проф. М. Найданом важке завдання створити при славістичному факультеті повну чотиричну програму студій та при цьому також поширити ділянку українознавчих предметів.

Проф. М. Найдан

В Ню Йорку формально проголошено випуск праці д-ра М. Куропася

Ню Йорк (О.К.). — Тут в приміщеннях Українського Інституту Америки і заходами Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу та УІА відбулася в неділю, 5-го травня, зустріч з д-ром Мироном Куропасем з нагоди появи його книжки п.н. „Українські американці: походження та аспірації 1884 - 1954".

Відкрив зустріч заступник головного предсідника УНС д-р Нестор Олесницький, (у відсутності головного предсідника Уляни Дячук, що саме перебувала на засіданні Секретаріяту СКВУ в Торонто), вітаючи тепло автора та присутніх колишніх двох головних предсідників УНС, недавнього ще на тому пості д-ра Івана Флиса і його попередника Йосипа Лисогора, довголітнього члена Головного Уряду д-ра Ярослава Падоха і президента УІА Володимира Баранецького. Н. Олесницький короткими словами подав свої враження після прочитання книжки д-ра М. Куропася, як і подав присутнім сильветку автора.

В імені Видавництва Торонтонського університету, заходами якого появилася книжка, промовляв Ран Шофел, що приїхав з цієї нагоди з Торонто, підкреслюючи працю Торонтонського університету у публікації джерельних творів з історії України.

Д-р М. Куропась відповідає на запити під час презентації його книжки.
(фото: ред. Рома Гадзевич)

Вкінці слово забрав сам автор та із питоменною йому безпосередністю поділився з присутніми своїми думками та переживаннями при цій великій та вагомій праці, яку він вложив у написання історії українських поселенців в ЗСА від початку еміграції до 1954 року. З великою теплотою він дякував своїй родині за виролзуміння і терпеливість в часі останніх років його праці, особливо присутній на зустрічі дружині Лесі та синам, з якими Степан з дружиною Лесею приїхали також на цей радісний для батька день. Далі д-р М. Куропась дякував поіменно тим, що допомагали йому в будь-який спосіб; проф. Омеляновi Пріцакові за прочитання манускрипту, д-рові Олександрові Лужницькому за джерельні матеріяли, головному предсідникові УНС Уляні Дячук і головному секретареві УНС Володимирові Сохановi за поміч матеріяльну і мора-

(Закінчення на стор. 4)

ВИСТАВКА Н. КАРБАЧ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці запрошує на відкриття виставки творів Наталії Карбач зі Львова, яке відбудеться тут у неділю, 19-го травня, о год. 1-ій по полудні у галерії ОМУА, 136 Друга авеню. Виставка буде відкрита в будні від год. 6-ої до 8-ої вечора, у суботи і неділі від год. 1-ої по полудні до 8-ої вечора і триватиме до 26-го травня.

У СВІТІ

АНГЛІЙСЬКА ГАЗЕТА „Сандей Телеграф" інформує про перехід на сторону Заходу совєтського старшини військової розвідки 41-річного Олександра Кропиви. Він тепер знаходиться в Лондоні і з ним ведуть розмови спеціялісти англійського Скотланд Ярду і американського Центрального Розвідчого Управління. Від 1982 до 1986 року Кропива працював у совєтській амбасаді у Вашінгтоні. Приблизно в тому часі він нав'язав зв'язки з американською Центральною розвідкою (Сі-Ай-Ей). В 1986 році Кропиву відкликали до Москви, де він отримав відповідальний пост у совєтській військовій розвідці. В грудні минулого року він знову перекинули за кордон, тим разом до Відня. Кваліфікативність матеріялів його порівнюють до полковника Олега Пінковського. Разом з Кропивою на Захід перейшли його дружина і двоє дітей.

В ІНТЕРВ'Ю З кореспондентом газети „Красная Зв'єзда" (орган міністерства оборони СССР), колишній голова Ради Міністрів СССР Николай Рижков, який збирається висунути свою кандидатуру на президента Російської Федерації проти Бориса Єльцина на президентських виборах в червні цього року заявив, що він працює тепер над альтернативною виборчою програмою, яка дещо різниться від програми Єльцина, але вона натомість корисна для пересічних громад і більш сприцизована. Рижков, наприклад, виступає проти програми приватизації землі, проти переходу до системи вільного ринку, за привернення урядової контролі, бо це, мовляв, одинока форма, яка забезпечує консумента потрібними товарами першої потреби.

ЮГОСЛАВСЬКЕ ПРЕСОВЕ агенство ТАНЮҐ повідомило, що більшість населення сербських регіонів, які знаходяться на хорватській території, проголосували за включення їхніх територій в склад Сербії. В плебісциті брало участь 73 відсотки управнених до голосування громадян, приблизно 140,000 осіб. 99 відсотків з них заявились за виходом зі складу Хорватії. Очевидно, результати плебісциту лише загострять існуючі відносини між двома республіками.

АДВОКАТ КОЛИШНЬОГО першого секретаря Комуністичної партії Болгарії Тодора Живкова, Рені Цанова, заявила кореспондентам, що лікарі не можуть знайти одноголосної думки, що до здоров'я Живкова, а без їхньої опінії не може розпочатися політичний процес. 79-річний Т. Живков перебуває у напівпритомному стані і тому представник Верховного суду Болгарії Младлен Данаїлов заявив, що суд відкладається на неозначений час. Живкова обвинуватили в надужитті урядовим становищем і привласненні державних грошей.

В АМЕРИЦІ

ВАШІНҐТОНСЬКА ДОСЛІДЧА група стверджує, що японські фірми є найбільш активними вкладниками капіталу в американських підприємствах, зокрема тих, які займаються виробництвом передової техніки. Інститут економічної стратегії, аналітична установа, що пропагує більш протекційну урядову політику в американській торгівлі, приготувала ці докази для підтримки законопроєкту, що мав би за завдання вимагати від Уряду більш докладної перевірки у таких випадках. Згідно з дослідами цієї установи, японські частки свого капіталу вклали у такі американські підприємства: 66 комп'ютерних, 41 провідників високої напруги, 27 прогресивних матеріялів, 25 обладнання для провідників високої напруги, 23 далекого зв'язку, 12 хемічних і 11 міжпростірних.

ОДНА З НАЙБІЛЬШИХ автомобільних фірм у ЗСА Форд, подала до відома коло 270,000 покупцям авт марки Таурус і Сейбл, щоби зголосилися до безплатної направи, пов'язаної з електричною рушійністю сиджень. Виявляється, що моделі вищезгаданих автомобілів з років 1988 і 1989 мають неправильно проведені електричні дроти під передніми сидженнями, що в результаті спричинює вогонь. Крім того, ще дві інші проблеми виникли та будуть мусіли направлятися коштом автомобільної фірми — це незаконна еманація отруйних газів у 679,000 моделях і також вада в 60,000 грузовиках, що може спричинити неправильне функціонування трансмісії.

ЩОБИ ДОБИТИСЯ цілковитого знищення хемічної зброї президент Джордж Буш заявив, що ЗСА є готові ніколи не вживати хемічної зброї та знищити всі свої запаси, якщо новий договір увійде в життя. Досі Вашінгтон настоював на тому, щоби залишити собі хоча два відсотки такої зброї для власної оборони. Одначе, здаючи собі справу з непопулярности такої вимоги, зокрема після постійної тривоги під час воєнних дій в околицях Перської затоки, що таку зброю проти союзних військ може кожночасно ужити ворог, вирішено цю вимогу цілковито відкинути. Ця заява Президента напевно збільшить можливості осягнення всесвітньої заборони хемічного озброєння, але прийдеться усунути багато перешкод, зокрема зі сторони менших держав, які з ненадто великою охотою хочуть позбутися своєї хемічної зброї.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА голосами 5-4 вирішив, що поліція має право затримати впродовж 48 годин особу заарештовану навіть тоді, якщо на це немає будь-якого дозволу чи наказу. Це рішення суддів умотивоване трудноцами поліції в отриманні дозволу на арешт у відсутності суддів в даній місцевості.

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМ Ліги старших жінок, вони терплять куди більше, як молодше жіноцтво, якщо йдеться про підвищки платень чи підвищення стажу. Ліга стверджує, що збільшення заробітків зменшується з віком куди значніше серед працюючого жіноцтва, як це є серед мужчин того самого віку. Те саме відноситься також і до звільнень з праці, старші віком жінки першi попадають під „меч Дамокля".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Єльцин і Ґорбачов — союзники

Після того, як Борис Єльцин, президент Російської Федеративної ССР закидав Міхаїлові Ґорбачову, президентові СССР, відступництво від принципів перебудови, перехід на диктаторські позиції, і голосно закликав Ґорбачова зректися влади — прийшло таке диво, що він Єльцин, у пресовому інтерв'ю заявив, що вона тепер обидва з Ґорбачовим — союзники. Єльцин покликався на підписаний які два тижні тому пакт дев'яти президентів республік, в якому Ґорбачов погодився на децентралізацію влади і приспішення процесу демократизації. Між поступками Ґорбачова найважливіша ця, що він погодився на передачу окремим республікам, складовим частинам СССР, права безпосереднього ведення закордонної торгівлі, точніше — експортувати природні багатства та надвишку фабричних продуктів і вживати отримані з того експорту гроші для цілей даної республіки. Якщо цей принцип переведено би в життя, то припинилась би сторіччями ведена безпощадна економічна експлуатація підкорених країн Кремлем. У щось таке трудно повірити. Ґорбачов пішов на компроміс, бо побачив загрозу схвалення йому вотуму довір'я, коли почали критикувати його не тільки діячі ліберальної лівиці, але й праві, заприсяжені звеличники комунізму. З другого боку Єльцин, мабуть, зрозумів, що відхід від влади Ґорбачова не потягне за собою автоматичної демократизації, тільки небезпеку реакційного військового перевороту.

Сам Ґорбачов погрожував на форумі парляменту, що він зречеться президентури — і більшість того парляменту схвалила йому довір'я — боячися того самого: приходу до влади якогось ставленника генералів та КҐБ. Ці партійні кола тримаються конвульсійно жолоба, який існує у системі комуністичного монопольного права контролю над продукцією і розподілом. Союз Єльцина і Ґорбачова не подобається таким впливовим діячам, як історик Афанасьєв, який правильно заявив, що „Ера Ґорбачова скінчилася", — але після відходу Ґорбачова не прийшов би до влади Єльцин, а настав би хаос, з якого вирвинула би реакційна диктатура. Така диктатура не збереглася би довго, але поняття „довго чи коротко" в історії дуже протяжне і це правління реакції накоїло би багато шкоди й припинило би на якийсь час процес визвольного руху України. Тому ми чули тут, в Америці, від декого з дуже розумних і поважних українських діячів, які відвідували Америку, що Ґорбачов, який втратив популярність в народі менше загрозливий для України, як військово-поліційна реакція.

Тривкість теперішнього союзу Ґорбачова й Єльцина залежить від цього, чи, як і наскільки буде реалізований згаданий вище пакт. Як виглядатиме можливість вести експорт природних багатств України без втручання туди центрального міністерства закордонної торгівлі у Москві. Як виглядатиме обіцяна децентралізація влади. Можливо, що пробним каменем стануть Литва і дві інші прибалтійські країни, які заявилися за виступленням з Союзу і дістали в минулому тижні моральну підтримку від Вашінґтону. Міхаїл Ґорбачов виявився протягом минулих поверх чотирьох років людиною нестійкою, непослідовною, здатною до щораз нових несподіваних зворотів. Тому той політичний чи тільки тактичний союз Єльцина й Ґорбачова покищо записаний на папері.

Розвиток подій в імперії залежить у величезній мірі від тамошньої ситуації. Вона така сумна, що до президента Буша приїздив з Москви недавній міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе, який вирікся співпраці з Ґорбачовим, але рішив помогти йому у стараннях дістати нову мультибільйонову державну ґарантію Америки на експорт до СССР американського збіжжя. Можна здогадатися, що ця справа, справа минулотижневого перебування у Вашінґтоні делеґації трьох балтійських країн і проблема редукції зброї були предметом 45-хвилинної телефонічної розмови Буша й Ґорбачова. Америка втратила вже більйони долярів, коли провалився царат і большевики відмовилися перейняти боргові зобов'язання царату. Втратила 10 більйонів, позичених доставами зброї, збіжжя й грішми у Другій світовій війні. Буш знає від бизнесменів що теперішні інвестиції в совєтський терен — це зиск писаний вилами на воді. Тому Буш і Конґрес не квапляться давати нові кредити. Але й Америка не хоче хаосу в Евразії. Цей страх був причиною недавньої заяви державного секретаря Джеймса Бейкера, що „на денному порядку американської політики не стоїть розбиття Совєтського Союзу". У сумі — ситуація в СССР є проблемою ґлобального формату.

Микола Бараболяк

ВІДРУСИФІКУВАННЯ УКРАЇНИ — ДІЛО СКЛАДНЕ

I.

Відірвання тому декілька місяців Криму від України і створення з нього автономної республіки (АССР), не найшло у нашій еміґрантській пресі належного відлуння. А це дуже вагома наслідками політична подія. Зареаґувала на це дуже драстично „Літературна Україна" статтею Віталія Радчука п. з. „Обережно: шовінізм" (число від 14-го лютого ц.р.) Наголовок іронізуючий. Автор цитує голоси російської преси Криму, де виправдується акт відлучення Криму від України тим, що це охоронить населення Криму від наступу українського націоналістичного шовінізму, який мав би проявлятись в насильній українізації, яка загрожує населенню Криму з уведенням у дію Закону про мову.

Автономізацію Криму, на погляд кримських русифікаторів, виправдує вислід перепису населення 1989 року. За тим переписом кримчан усього 2,400.495 чоловік. У тому росіян — 1,629,542. (67,0 відс.), українців — 625,919 (26.9 відс.), білорусів 50.054 (2.0 відс.), татар — 38,365 (1.2 відс.), жидів, поляків, греків, вірмен, болгар та інших — решта. Трагізм цього висліду ще і в цьому, що з числа цих, які назвали себе українцями, тільки 269,491 (47.3 відс.), подали, що їхня рідна мова українська. Для порівняння Радчук подає, що за статистикою 1926 року на загальне населення Криму 714,000, українців було там 25 відс., росіян 28 відс. Крим приєднано до Росії 1921 року на підставі зфальшованої „статистики". Вона не показувала українців на Криму взагалі, подаючи кількість росіян на 51.5 відс. і татар на 25.9 відс. В 1954 році, в річницю Переяслава, Сталін прилучив Крим як „дарунок" до УССР, перетворивши його раніше в 1945 році, в область.

Ось як реаґує В. Радчук у наведеній вище статті на відокремлення Криму від України: „Крим — прецедент, наріжний камінь оновлюваної імперії. Маючи на північ розшматовану федеративну Україну, з кількох „Новоросій", можна б і не відривати від неї цю живильну пуповину, не робити новий перекоп... Україна без Севастополя і ВМС назавжди залишиться зацюканою прибережною колонією і соромом Европи перед папуасами, котрі давно вже мають свою суверенну морську державу. Крим — це розуміли не тільки князі Київської Руси-України, а й прадіди пані Тачер та генерала Мойсеєва (це натяк на його виступ у Верховній Раді УССР, де він закликав рятувати цілість „російського государства), що Крим-це ключ України від Чорного моря, вихід в Европу і світ".

Русифікації і політичному відокремленню Криму від України сприяє без сумніву фактор мови. Мовно Крим — Росія! Ні однієї української школи, нині навіть газети, було донедавна 15 хвилин на тиждень (!) україномовного радіо і то закрито останніми місяцями — словом Крим глибока Росія. Та й цього русоп'ятам, та не так русоп'ятам, як таки нашим хахлам мало! Подвижником русифікації є „тоже украінець", член АН УССР, проф. Струтинський та депутат ВР УССР В. Тереков. Цей останний грозить з приводу українізації громадською війною та кличе в шовіністичній гарячці: „Нас б'ють! Даймо відсіч навалі тих українців, яких стало так багато" в Криму. Київ розвинув діяльність, що в її результаті появилось серед кримського населення аж надто багато вихідців зі Західньої України, через що дуже зріс відсоток українців".

Ось де закопана собака: русофілів лякає примара поширення на Криму Закону про мову, хоч це дуже поступова українізація! Так, уведення закону про мову — це проблема! Вона перестала боліти з переведенням Криму на Автономну ССР.

Що така дійсність — це підтверджує теж Павло Мовчан у статті „Закон про мову та беззаконня" („Літературна Україна" від 31-го січня 1991 р.). Цей автор звертає увагу на заковику: введення української мови передумова державности, але з другої сторони — це в нинішніх умовах може і перешкода, бо існує загроза „федералізації" системи української державности. В південних і східніх областях України живе хоч 15 мільйонів росіян і хахлів — духових росіян. Для них перейти на українську мову — то „зрадити" їх російську духовість, духово зійти надолину. Задовго переконували їх про нищість і примітивність українства, щоб можна їм дивуватись.

Закінчення буде.

Адольф Гладилович

У 900-річчя Дрогобича

Є на Русі безліч вод підземних, надмірно солоних, —
Сіль, найлюбішу з присмак, видобувають з ропи.
Передусім на ропу багатий Дрогобич, і звідти
Сіль продавати везуть скрізь по широкій Русі.
Себастіян Фабіян Кльонович (1551 — 1602).
„Роксоланія". Переклад Михайла Білика. Київ 1987.

Із повідомлення голови Центрального Комітету Дрогобиччини Степана Гавриша („Свобода" з 18-го квітня) читачі нашої газети довідалися, що тутешні дрогобичани на одинадцятому з'їзді 1-го й 2-го червня на Союзівці відзначать „світлий ювілей 900-річчя міста Дрогобича" разом із запрошеними офіційними представниками цього міста та що цей комітет дістав запрошення до участи у святкуваннях, які будуть відбуватися в Дрогобичі від 20-го до 22-го вересня 1991 року з нагоди 900-річчя міста, 70-річчя колишньої української гімназії імені Івана Франка й посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Хочу дещо розповісти про маловідомого нашій діяспорі дрогобицького науковця й діяча Михайла Шалату, якого Центральний комітет Дрогобиччини запросив як головного доповідача на з'їзді.

Кандидат філологічних наук, професор, літературознавець і крайознавець (автор книжки „Дрогобич") Михайло Шалата народився 3-го квітня 1937 року в селі Сенів коло Жидачева на Львівщині. Він тепер завідує катедрою української літератури Дрогобицького Педагогічного Інституту ім. Івана Франка. Мешканці Дрогобича вибрали його депутатом до Міської Ради й одна з його великих заслуг на цьому пості — ухвалене нею в 1990 році перейменування вулиць і площ цього міста. Він одночасно — голова Організаційного комітету для спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові в Дрогобичі.

Коли йдеться про відзначування 900-річчя Дрогобича, мені було цікаво знати, які є докази, що це місто існує стільки років. Відповідь на це питання я знайшов у розмові, яку мав з М. Шалатою й записав редактор дрогобицького часопису „Радянське слово" (від 1 листопада 1990 р. він має назву „Галицька зоря") Іван Тихий. Цю розмову, в якій порушено також дві інші справи — перейменування вулиць міста й будову пам'ятника Тарасові Шевченкові, часопис помістив, разом із фотом М. Шалати, в своєму числі від 18 серпня 1990 р. п. з. „Цього вимагає історична справедливість".

З опублікованої розмови я довідався, що вік міста 900 років не точний, а довільний. На питання журналіста, чому це так, М. Шалата відповів: „Дрогобич, як багато давніх міст, на жаль, не має метрики народження. Майже нема надії, що вона колись знайдеться. У таких випадках містам — звичайно, на основі наукових даних — встановлюють вік „на віру". Так, у 1983 році було відзначено 1500-річчя Києва. Розуміється, беруть науково мінімальну цифру... Насправді, ранішої згадки про Дрогобич, ніж згадки у Львівському акті від 6-го листопада 1387 року покищо не виявлено. Із майже тогочасного документу — королівського указу 1392 року про будівництво в Дрогобичі костьола — місто уже постає в досить широкому територіяльному окресленні... Було вже у міста за плечима не одне століття".

У відповідь на питання „Ви, я знаю, вважаєте, що Дрогобичу не менше тисячі років?" М. Шалата сказав, що на користь тисячолітности міста промовляють — не тільки прадавня леґенда про місто Бич, яке зруйнував хан з половецьким прізвищем Буняк Шелудивий, але й літописні згадки про сіль із Підкарпаття, за Удечевом (Жидачевом), та археологічні розкопки.

Отож, хоча б тільки для того, щоб побачити цього свого визначного земляка й почути його доповідь про 900-річчя Дрогобича, варто буде дрогобичанам в Америці й Канаді поїхати на цьогорічний з'їзд на Союзівці. А крім того, це буде, як звичайно, добра нагода зустрінутися зі своїми земляками, і зокрема з дорогими гістьми з далекого, але завжди близького нам Дрогобича.

У всякому разі, цей з'їзд обіцяє бути особливо цікавий, приємний і корисний для його учасників.

ВІЧНО ТИ ЮНИЙ, ДРОГОБИЧЕ МІЙ!

Музика В. Сторонського,
слова М. Белея.

Разом збираймось, співаймо уроче,
В серці у кого святинею є:
Лан золотий, небеса Твої, Отче,
Предків земля, рідне місто моє.
Приспів:
Вставаймо! Єднаймось! За волю! Майбутнє!
Єдиний в нас Бог, Україна одна!
Її самостійність освятить нам будні,
Зове нас на подвиги, всіх нас єдна!

*І Котермак *), і Франко разом з нами!*
Йдемо обнявшись, стрічай нас, зігрій,
Місто кохане, сповите віками,
Вічно ти юний, Дрогобиче мій!
Приспів:
Смерчі вогню пронеслись над тобою.
З попелу згарищ, як фенікс зринав.
Рани гоїлись святою любов'ю
Рідних кровинок у сяйві заграв.
Приспів:
Сіль, що тебе до життя породила,
Була добута з ропи, поту й сліз.
Всіх нас єднає, тече в наших жилах
Сіль мого краю, в якому я зріс.

* Уродженець Дрогобича, славетний учений Юрій Дрогобич (1450? — 1494).

Володимир Яців

ОСТАННІ ШАНСИ ҐОРБАЧОВА

I.

Останнє потягнення Ґорбачова на внутрішньо і зовнішньо політичному відтинках не принесло йому і його дорадникам, ортодоксальним партократам, багато користей. Ціллю перепровадження референдуму в СССР було зміряти свої сили, які в останніх роках на всіх відтинках соціялістичної системи московського зразка сильно ослабли. Історичне голосування, яке відбулося 17-го березня ц. р., підважило пляни і владу Ґорбачова тому, бо поодинокі республіки, які домагались, суверенітету в дійсності, а не на папері плянують вийти з Союзу.

У зв'язку із закінченням референдуму, і проголошенням вислідів, Ґорбачов проголосив перемогу, і почав так звану радикальну перебудову на відтинку господарському. Однак таке радикальне потягнення у своїх наслідках привело до страйків вуглекопів, які домагаються концесій на господарському і політичному відтинках. Висліди голосування теж вказують на це, що суспільство було не за ліквідацією Союзу, але за знесенням адміністративно-центральної влади, яка у своїх руках має і використовує всі господарські ресурси, щоб втримати імперію. З кінцевих підрахувань виглядає, що більшість республік, в тому російська і українська, бажають бути членами Союзу, але як вільні самостійні держави, як також в них є вимога, щоб Кремль перестав недоцінювати нові демократичні інституції, і стремління цих республік до власної економіки, до вільної ринкової господарки.

Ґорбачов, непохитний у своїх переконаннях, уважає, що зміни в системі, повинні наступити на відтинку господарському, а не — суспільно-політичному. Він ідеаліст, який сильно вірить в комуністичну ідеологію, але є він також невільник правого крила мілітаристів, ортодоксальних партократів, чи націоналістичних сил Росії, який старається втримати владу в руках Кремля. Ці внутрішньо-політичні справи в СССР старався пояснити тут в Америці міністер закордонних справ республіки Росії Андрей Козирев, який пояснив, чого поодинокі республіки домагаються, та при тому він твердив, що кожна совєтська республіка має свій кабінет і своїх президентів. Він є за збереженням Союзу, але не силою, бо, на його думку, таке втримування провадить до поширення сецесіоністичного Руху. Міністер А. Козирев також уважає, що краще дати республікам можливість за пошукуванням половинчастої незалежности, або погодитись навіть на повну самостійність, але під одним услів'ям, що такі республіки мають бути зв'язані добровільним договором в Союзі. Такою заявою міністер зовнішніх справ виявив становище своє і уряду російської республіки, до проблем, які чекають нас у недалекому майбутньому у стосунках з Росією.

У своїх виступах міністер підкреслює, що оборона такої союзної держави, має залишитись під контролем Центру, хоч деякі республіки не поділяють його думки, а більшість бажає обопільних зв'язків, багатобічних договорів один з одним, як незалежними державами. Таким ідеальним моделем зв'язків між поодинокими незалежними республіками, міг би бути модель европейської спільноти, однак проблема не в моделі, а в цьому, що республіки рішились закінчити із верховодством і суперцентралізацією Кремля.

Адже всім відомо, що Росія керована так званими демократичними силами, що їх очолює Борис Єльцин, натискає на Ґорбачова, щоби створити тіло репрезентантів з поодиноких республік і демократичних політиків, які б взяли участь у виготовлені проєкту союзного договору. Такий проєкт вони вже мають виготовлений в якому передбачається деякі полегші на господарському відтинку, в поодиноких республіках, але не на відтинку внутрішньо-політичному. Міністер А. Козирев уважає, що Союз як держава повинен продовжувати свою працю, але з деякими змінами в структурі, яка показалась руйнуючою в житті поодиноких республік.

Два роки тому гостював у ЗСА Борис Єльцин, і перебував в кімнаті, де був писаний проєкт конституції ЗСА, де ґіди національного парку інформують відвідувачів про це, як батьки, творці конституції, рішали, яку владу дати стейтам, а якою владою має користуватись федеральний уряд. Без сумніву можна сказати, що Борис Єльцин є зацікавлений цією демократичною системою, цими документами, на яких спирається демократія Заходу, та поділ влади, між поодинокими стейтами а федеральним урядом. Однак, на підставі внутрішньо-політичних потягнень Ґорбачова, можна твердити, що Кремль не зацікавлений такою системою і тому продовжує свою випробувану тактику накидування проєкту конституції, процес виготовлення якого є під контролем Кремля.

У деяких патріотів Союзу віра у відбудову імперії може виглядати трохи оптимістична, коли візьмемо на розгляд скрутне положення країни, зокрема на господарському і суспільному відтинках. Однак не можна твердити, що референдум ослабило владу Ґорбачова, наслідком чого поглибшала криза на всіх відтинках життя СССР. На думку політичних аналітиків, головною причиною послаблення влади Ґорбачова є катастрофічне господарське положення країни і нерозв'язані внутрішньо-політичні проблеми. Тому для Ґорбачова немає тепер більш важливого завдання як примусити союзні республіки прийняти запропонований ним проєкт договору. Це для нього бути чи не бути. Буде прийнятий цей договір — буде і Союз з сотнями тисяч функціонарів, не буде — прийнятий, не буде і їх. Тим можна пояснити цю затятість Кремля у намаганні довести народам Совєтського Союзу і Заходу, що відсутність такого договору — це дорога до розриву зв'язків між республіками і поодинокими народами, — це шлях до поглиблення економічного і політичного хаосу.

Закінчення буде.

Володимир Жила

ЛЮДИНА ГЛИБОКОЇ ВІРИ

Ярослав Пелікан, „Confessor Between East and West: A portrait of Ukrainian Cardinal Josyf Slipyj, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 1989, 249 p.

III.

У праці проф. Пелікана Патріярх Йосиф піднісся високо над багатьма нашими поколіннями. Навряд чи сьогодні має хто сумнів, що ця людина записала одну з найславніших сторінок українського XX сторіччя. Тут мимоволі спадає на думку, як він — син звичайного селянина з села Заздрість на Теребовельщині — зумів піднестися на вершини людської думки, стати палким оборонцем своєї Церкви й українського народу та одним з передових теологів Сходу й Заходу.

Професор Пелікан зібрав прекрасний матеріял і написав про нього багато в своїй цінній книзі, але напевно всього таки не охопив, бо Патріярх Сліпий це надто багатогранна титанічна постать з великою спадщиною.

Треба сказати з великим признанням, що в праці проф. Пелікана змальовано прекрасний портрет великого Митрополита й Патріярха. Автор по-справжньому зумів поглянути на глибину й повноту виявлення Кардиналом Сліпим завітніх прагнень свого народу, його духовної творчости та його значення в колі інших народів. Свою правду, що стала світлом його діяльности, Патріярх Йосиф у повному розумінні вистраждав. Що торкається його ідейного світу, то важливість його в тому, що він ніколи не обмежувався тільки до теологічних роздумів, а нерозривно пов'язував їх з усіма галузями науки, щоб мати повну картину, як діяти. Він тлумачив наукові й життєві явища завжди по-своєму, керуючись виключно своїм світоглядом. У книзі прикладів на це багато. Він дивився на світ широкими зіницями і тому йому завжди відображалася епоха й він ніколи не бачив дрібниць. Всюди відчував могутнє биття народного серця, яке відгукувалось на різні події та було для нього стимулом для діяльности, бо він понад усе любив свій нарід і свою рідну Україну.

Книга в цілому дає яскраві профілі життя і діяльности Патріярха Йосифа. Ці профілі не раз немов переломлюються крізь складну призму дійсности та неодмінно позначаються на діяльності Патріярха. Він перемагав у своїй діяльності, бо вмів утвердити правду життя всупереч обмеженим чи помилковим поглядам та симпатіям інших. Вмів дивитися прямо і сказати правду навіть найбільш відповідальним людям у світі. Повернувшись зі заслання, цей недавній незвичайний в'язень зумів поставити справу української Церкви і українського народу на порядок денний у Ватикані та в багатьох столицях світу. Його духовий образ, — як слушно підкреслює проф. Пелікан, — був типовим для свого часу, бо виражав те, що було найбільш потрібним для скріплення і піднесення віри та поширення української духовности.

Книга „Ісповідник між Сходом і Заходом" — це багата на різноманітні факти розумно написана праця. У ній кожний факт та кожна нова оріґінальна думка умотивовані джерельним матеріялом. У книзі є 1,483 примітки. Багата також і її бібліографія, яка налічує 216 праць та статтей, написаних різними мовами. Книга має іменний показник, замітку про мови, переклади та транслітерацію, список скорочень і два короткі есеї: „Три церкви св. Софії" та „Профіль Ісповідника". У книзі вміщено 12 ілюстрацій з життя нашого Патріярха. І як можна було очікувати, вона присвячена минулому Тисячоліттю Християнства в Україні та пам'яті Ярослава Мудрого Київського, від якого походить ім'я автора книги.

Варто тут згадати, що проф. Я. Пелікан є автором понад 20 наукових книг англійською мовою, в тому числі монументальної праці в п'ятьох томах „Християнська традиція".

На закінчення додамо, що в книзі „Ісповідник між Сходом і Заходом" є деякі недогляди. Фотографія „Сліпий з Іваном Павлом II" (див. „Ілюстрації", остання сторінка) не зображає Патріярха Йосифа, а якогось нам невідомого східнього ієрарха. Знову ж на стор. 162, цитуючи спогади Патріярха Йосифа, автор пише, що („за словами Костя Левицького, який також був комуністичним коляборантом") Костельник „був найдурнішим політиком в Україні". Два дуже тяжкі й необґрунтовані обвинувачення провідних людей України. Ми не маємо даних, щоб назвати Г. Костельника і К. Левицького комуністичними коляборантами. Те, що Г. Костельник брав провідну ролю в Синоді 1946 року, ще не значить, що він був коляборантом. Синод, як знаємо, проходив в умовах терористичної совєтської дійсности, в якій і найкращу людину-патріота часто заставляли виступати проти своєї віри, свого народу, своїх переконань тощо. У Костя Левицького навіть такого обвинувачення не можна дошукатись. Знову говорити, що Г. Костельник був „найдурнішим політиком в Україні" теж далеке від правди. Таким чином це місце у книзі дуже скрутне й незручне і його треба було інакше розв'язати. Книга надрукована на доброму папері з портретом Патріярха Йосифа Сліпого на обгортці.

Підсумовуючи, хочемо сказати, що в цілому автор досяг великого успіху в цьому виданні. Немає сумніву, що воно стане настільною книгою не тільки нашого духовенства, але також студентів, вчителів та учнів. Книгу з інтересом прочитає також кожний, хто цікавиться історією Української Католицької Церкви, зокрема світлою особою Кардинала і Патріярха Йосифа Сліпого.

ВІННІ МАНДЕЛА, дружина колишнього довголітнього політичного в'язня Нелсона Мандели, а тепер віцепрезидента Африканського національного конгресу (АНК) правдоподібно була засуджена за схоплення людей і вбивство одного з них. У вівторок, 14-го травня, суддя М. С. Стеґман проголосив засуд на шість років ув'язнення.

Ґравюри В. Лопати в Українському Музеї

Василь Лопата. Ілюстрація до твору Тараса Шевченка „Тече вода в синє море" (1987—1989).

Ілюстрована Шевченкіяна у гравюрах Василя Лопати — це виставка в Українському Музеї в Ню Йорку, яка скромно засвідчуватиме про відзначення 130-ої річниці з дня смерти пророка України. Виставка відкриється в суботу, 18-го травня, в год. 6-ій по полудні.

Велика мистецька спадщина ілюстрованої Шевченкіяни. До творів Т. Шевченка звертався майже кожен український графік, а тому важко сьогодні представити пророчі думки поетові в образотворчому мистецтві. Однак твори Василя Лопати зазвучали, знову відкривши нам Шевченкові слова.

Кожне покоління знову і знову відкриває собі Шевченка. Шевченко у кожному з нас, де б ми не були і щоб ми не робили. Це як сповідь, як причастя, як наша зрілість мислення, його слова оживають знову, надихають. Звернення Василя Лопати до творів Т. Шевченка співпало у новий період передвідродження України, і знову ожили образи в душі молодого мистця, що збудив їх поет — відчуття мистця та його вміння передати нам перетрансформовані думки.

Василь Лопата — майстер різцевої гравюри на лінолеумі та пластику.

Народився в селі Нова Басань на Чернігівщині, мальовничому краї Лівобережної України. Мистецьку освіту здобув у Київському державному художньому інституті на графічному факультеті. Його вчителями були видатні українські графіки Василь Касіян та Михайло Дерегус. Досконало оволодівши техніками різцевих гравюр, він доводить композиції штрихованими лініями до живописного звучання. Його стилістична манера визріла на основах та засадах київської школи рисунку та графіки: а це потяг до монументалізму, епічности.

Василь Лопата вивчив і органічно сприйняв мистецтво стародрукованої та рукописної книги, яка століттями виробила традицію української книжкової графіки. Він умело поєднує давні традиції української графіки з сучасністю, використовуючи технічні та стилістичні засоби, продовжуючи розвивати мистецтво української гравюри.

Шевченкіяну у гравюрах Василя Лопати умовно можна поділити на дві групи: одні виконані як ілюстрації до „Кобзаря", інші — як самостійні станкові твори. Здебільшого це багатофігурні композиції, об'єднані рамкою, виконано у стилі барокко, і в яку мистець вводить кольоровим акцентом пейзаж, який підсилює і надає творам розповідність сюжету, він допомагає ввести основну дію в простір і час. Сюжети основних композицій потрактовані монументально, розповідно: для цього він використовує засіб тонального повторення або основної дії, використавши рух одного елемента або основного персонажа. Наприклад, у творі „Гамалія", в центрі баталної композиції зображені два образи Гамалії — один у загальній композиції бойової атаки, інший — „тонально — вибілений", статичний, служить тлом до основної композиції, і підкреслює символіку дійства в історії, в часі та в просторі. Якоюсь мірою це створює враження позитивної та неґативної фотоплівки. Власне неґатив завжди складає враження потойбічности, і мистець використав цю властивість фотографії у гравюрі, так само як і властивість неґативу кіноплівки. Ілюструвавши „Ой, крикнули сірі гуси", він власне пішов за принципом, який дає кіноплівка, себто повторювання кадру в русі. Тут він повторює рух коня і це робить враження розповідности дії у часі.

Окреме місце у творах Василя Лопати займають жіночі образи. Романтичні наче з леґенди, з казки постають русалки з поеми „Причинна", дівчина-леґенда — образ „Тополі", елеґійність в „Утопленій". Образ „Катерини" суворо-трагічний. Тут В. Лопата трактує цей твір дещо відмінними стилістичними засобами: композицію він ділить на три частини і таким чином вводить глядача у розвиток сюжету від початку до дії. В першій частині зображена дівчина, романтичність сцени підкреслена пластично — зігнутим листям дерева, проте лінії штрихування стають напру женішими, чіткішими у нижній частині рисунка і переходять у драматичний розвиток в центральну частину, де розвивається трагедія в інтер'єрі сільської хати: батьки виганяють власну дитину з немовлям. Третя частина триптиху наче відгороджена від попередніх. Зображено образ Катерини у світах... Але, мабуть, мистець акцентує основну увагу в звучанні цього образу, бо, передаючи враження осміяної жінки-покритки, він незамітно міняє динаміку рисунка і штриха; монументальність рисунка надзвичайно зближена до трактування рисунка у творах „бойчукістів".

Мабуть, прологом до жіночих образів є образ Марії з однойменного твору Тараса Шевченка. Відчуття вічности ідей, думок поет висловив словами:

Ти дух святий свій
пронесла
В їх душі вбогії! Хвала!
І похвала тобі, Маріє!
Мужі воспрянули святії,
По всьому світу
розійшлись.
І іменем твоєго сина,
Твоєї скорбної дитини,
Любов і правду рознесли
По всьому світу.

Цей твір — лаконічний композиційно: зображення Богородиці з дитям поєднане через силюету хреста з Пієтою.

Динамічним акцентом виставки є „Заповіт", де наче знову і знову будять слова:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

Образотворча Шевченкіяна — це перша виставка у нашому музеї, присвячена пам'яті Т. Шевченка.

Стефанія Гнатенко

ВИСТАВКА В. ЛОПАТИ І Б. БУРЯКА

Ню Йорк. — Тут в суботу, 18-го травня, відбудеться урочисте відкриття виставки творів мистців з України „Ілюстрована шевченкіяна в творах Василя Лопати" та „Малярство Бориса Буряка". Її влаштовує Український Музей в Ню Йорку; організована вона у співпраці з Фондом Допомоги Дітям Чорнобиля. Початок о год. 6-ій вечора. Адреса музею: 203 Друга авеню, число телефону (212) 228-0110

Баффало в поклоні жертвам Чорнобиля

У п'яту річницю трагічного своїми наслідками вибуху атомового реактора в Чорнобилі українське Баффало долучилося до молитов цілого нашого народу в Україні і широкому світі, де лиш доля нас закинула. 26-го квітня, згідно зі закликом Крайового Комітету Відзначення Чорнобильської Трагедії, у всіх українських церквах відправлено у вечірних годинах Молебень, а в неділю, 28-го квітня, о 1:30 по полудні відправлено соборний Молебень на площі української православної церкви Св. Тройці. До церковної відправи станули о. Микола Слотоковець, настоятель православної церкви Св. Тройці, о. декан Дмитро Лаптуха, парох української католицької церкви Івана Хрестителя і о. Мар'ян Процик, парох української католицької церкви св. Миколая. Непевна погода не була перешкодою для численної публіки, яка прийшла віддати поклін жертвам чорнобильської трагедії. Замітною була численна присутність молоді. Прапори українських місцевих організацій, великий березовий хрест, святочно прибраний престіл і спільна молитва священиків обох віросповідань надавали цілій імпрезі поваги і були доказом можливости спільної дії всіх українців, коли цього вимагає переломна хвилина в житті нашого народу.

Символічний вічний огонь нагадував присутнім дію нуклеарного реактора, який все ще горить і треба буде ще багато часу, щоб він погас.

В часі відправи Молебня співав хор православної церкви Св. Тройці. По скінченню Молебня промовляли до зібраних Іван Рішко англійською мовою і Ярослав Пришляк українською. І. Рішко представив колоніяльну залежність України від Москви і пасивність держав вільного світу на страшні наслідки цієї залежности. Спільне відзначування трагічних для України подій з'єднує нас, єдність дає почуття певности, а певність і віра в слушність нашої справи дають нам сміливість інформувати світ про нашу правду і забріхану політику Совєтського Союзу. Сильна віра в Божу справедливість каже нам сподіватися кращих часів.

Друге коротке слово виголосив українською мовою Ярослав Пришляк, відомий в колах пластової братії як Братчик Славко. 20-те століття, сказав промовець, вписалося в історію України ґратами, колючим дротом, масовими мордуваннями і безліччю спільних могил. Він пригадав страшний голодомор 1932 — 1933 років, табори смерти на далекій півночі, часи єжовщини і кривавий терор у західніх областях України 1941 р. Це все на очах світу, вільних держав, які не хотіли бачити страшного нелюдяного спустошення в царстві „найдемократичнішої імперії СССР. Завершенням терпінь нашого народу став нуклеарний вибух чорнобильського реактора, спричинений недбальством технічного персоналу. Невидима смерть вже забрала тисячі людей, знищила найкращі землі України, затруїла озера і ріки. Довго ще буде відчувати Україна наслідки тих всіх нещасть, які принесла зі собою окупація червоної імперією зла. А тепер, коли настала можливість творити нове життя і коли в Україні йде процес перебудови, спрямований до повної незалежности, всі українці в Україні і в широкому світі мусять усвідомити собі, що тільки наше спільне зусилля і наша єдність спроможуть досягнути нашу вимріяну ціль — самостійну соборну українську державу.

Провідні члени пробудженої України звертаються до всіх українців гарячим апелем: „Закликаємо всіх забути, що ми греко-католики, православні або підтримуємо ту чи іншу партію чи організацію, а спільно включимся в загальний український потік виборення своєї вільної держави". Цією цитатою закінчив Я. Пришляк своє коротке запальне слово. На очах багатьох блистіли сльози. Багато з них переживали страхіття червоного пекла.

По відспіванню пісні „Боже Великий, єдиний", голова баффалівського відділу Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля Іван Рішко закрив це наше сумне відзначення однієї з найбільших нуклеарних катастроф світу і одне з найбільших нещасть України. Представники баффалівських телевізійних програм були присутні ними на нашому Молебні і увечорі можна було оглядати знімки з нашої програми з коротким поясненням відзначення українською баффалівською громадою п'ятиліття чорнобильської нуклеарної катастрофи.

Богдан Пашковський

У Філядельфії започатковано виміну студентів

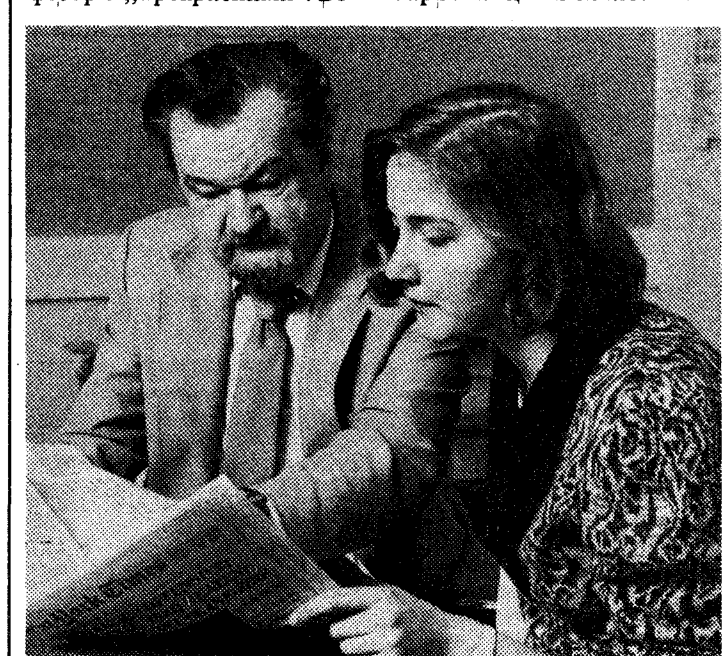
В університеті Ля Салл у Філядельфії вже розпочала навчання перша виміна студентка Київського Університету, курсантка другого факультету літератури Леся Гончар. В додатку до нормального навантаження свого курсу Леся Гончар буде вивчати українську еміґрантську літературу та історію Церкви у філядельфійському відділі Українського Католицького Університету та Наукового Товариства ім. Шевченка.

Студенти з України, учасники цієї вимінної програми, отримують повну оплату студій від Ля Салл університету, а покриття коштів перебування взяла на себе українська громада Філядельфії. Координує цю допомогу д-р Лев Рудницький, директор Совєтських і східньо-европейських студій при університеті Ля Салл.

Л. Гончар захоплена навчанням в Ля Салл, назвала цей університет і його професорів „прекрасними". Вона розповідає, що у вільному часі в університетській бібліотеці читає твори Жан Жака Руссо, бо в Києві на це не має часу, там вся увага її, як і інших студентів, є спрямована на політичні події в країні та сусідських республіках. Леся особисто була учасником студентської голодівки в Києві минулої осені та сказала, що коли Верховна Рада України погодилась на вимоги студентів, „то це був найкращий день мого життя".

Закінчивши університетські студії Леся Гончар плянує стати журналісткою і автором історичної повісти.

Д-р Л. Рудницький вже тепер приймає зголошення студентів, які навчаються у Ля Салл університеті та мають підставове знання української мови і є зацікавлені навчатися один семестр, або і повний навчальний рік у Київському університеті. Кожний студент отримає повну університетську оплату, мешкання і 250 карбованців місячно.

Д-р Л. Рудницький з Л. Гончар.

Відбулись загальні збори ФДЛ

В суботу, 4-го травня, в приміщенні Українського Спортового Клюбу, 122 2-га авеню в Ню Йорку, відбулись Загальні збори Фундації Дослідження Лемківщини.

Зборами провадила Президія, яку очолював Стефан Гованський. За діяльність поодиноких клітин ФДЛ звітували: голова Мирон Мицьо за цілість праці, Марія Дупляк — як заступниця голови, секретарка Марія Павелчак, фінансовий референт Василь Скомський, адміністратор Юліян Котляр, д-р Іван Ґвозда за референтуру наукових досліджень та Іван Блиха за Контрольну комісію.

Після дискусії приступлено до вибору Нової Ради Директорів. Голова Номінаційної комісії, вибраної попередньо на засіданні Ради Директорів, Микола Грицков'ян предложив листу нової ради, яку очолював дотеперішній голова М. Мицьо з пропонованим заступством в особі Юліяна Котляра. Другу листу предложив Юрій Ковальчик, де кандидатом на голову був голова Світової Федерації Лемків д-р Іван Ґвозда та голова Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини Марія Дупляк, як заступниця. Більшість присутніх голосували за листою Номінаційної комісії і тим самим дотеперішнього голову М. Мицьо переобрано на слідуючу каденцію.

Національним славнем „Ще не вмерла Україна" закрито Загальні збори.

Іван Лико

ПАЛЕСТИНЕЦЬ Авдуллахім Халід, один із організаторів схоплення італійського туристичного корабля „Акілле Лявро" в 1985 році, втік з атенської тюрми. Після погоні поліція зловила втікача і тепер він отримає додатковий вирок за втечу. Тюрма „Кораділльос" зараховується нібито до найбільш забезпечених тюрем, але за остынього пів року звідтам втекло вже понад 60 осіб.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, дня 16-го квітня 1991 року відійшов у Вічність у Монтреалі, наш найдорожчий муж, батько, брат і дідо, принциповий український патріот, відданий Ідеї Визвольної Боротьби України,

СВ. П.

ПАВЛО ҐЕНҐАЛО

колишній вояк Української Галицької Армії, згодом Окружний Комендант УВО у Перемишлі, провідний член ОУН, багатократний в'язень польських тюрем і засланець Берези Картузької, провідний член Української Стрілецької Громади і Українського Національного Об'єднання у Монтреалі. Покійний народився 11-го листопада 1901 року у Бушковичах біля Перемишля, Західна Україна.

Похорон відбувся дня 19-го квітня ц. р. в супроводі прапорів УСГ, Братства кол. Вояків І-ої Дивізії УНА, канадського леґіону ім І. Мазепи і УНО.

У глибокому смутку:

дружина — СТЕФАНІЯ
сини — д-р ПЕТРО з родиною
інж. ІГОР з родиною в краю
брат — ПЕТРО в ЗСА
сестри — АННА ЧОРНА у Монтреалі з чоловіком ЮХИМОМ
МАРІЯ ШУМЕЛДА з родиною в Україні
братанки, сестрінки і внуки.

ГРУПА ВИСОКОПОСТАВЛЕНИХ урядових чинників без будь-якого розголосу вдвідала Сирію, шукаючи там допомоги проти тероризму. Група, про яку мова, це спеціяльні протитерористичні працівники та експерти з цієї ділянки Сі-Ай-Ей, які мали за завдання переконати уряд Сирії, щоби не підтримувати терористів. Цю поїздку зорганізував секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер за згодою президента Сирії Гайфеза Ассада. Провідником групи був особистий дорадник Бейкера для справ тероризму, амбасадор Морріс Базбі.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

льну та головному редакторові „Свободи" Зенонові Сниликові за дружню підтримку.

Д-р М. Куропась у своїх міркуваннях заторкнув та відповів на деякі закиди, які вже викликала його книжка, наприклад чому він представив у історії українських американців також неґативні моменти. На його думку, однак, книжка з такою широкою тематикою мусить заторкувати всі аспекти громадського життя. Він також підкреслив, що хотів подати в цій історії українців в ЗСА величезний вклад, який зробила перша хвиля заробіткової еміґрації, а який третя еміґрація не завжди доцінює. Він уважає, що саме тепер, коли прийшло відродження в Україні, його праця має велике значення для пізнання історії українських поселенців у ЗСА, якої в Україні нові покоління зовсім досі не знали. Тому преважливим для нас тут і там розбудовувати центр дослідів над правдивою історією і до такого діла він заохочує студіюючу молодь.

Закінчуючи своє повне темпераменту і щирости слово, автор просив присутніх читати його книжку і реаґувати на неї живо на сторінках преси, чи таки безпосередньо до нього. Відповідаючи на запити зацікавлених слухачів, запевнив їх, що думає писати продовження історії, бо цей том він закінчив на 1954 році, а останнє сорокріччя було вимкнено повне подій в українській спільноті у ЗСА і ці події не буде може легко передати в цей сам спосіб, як йому удалося із першим періодом історії еміґрації.

На закінчення зустрічі усі присутні мали нагоду при чашці вина та елеґантній перекуссі говорити з автором, який перед початком і при кінці давав автографи у книжці, що її можна було на місці купити.

Н. Олесницький, закривавчи цю зустріч офіційно, в імені Екзекутиви запросив д-ра Куропася до написання історії УНСоюзу у його 100-річчя. Д-р М. Куропась сказав, що радо за це діло візьметься.

Д-р М. Куропась (посередині зі своєю книжкою) серед союзовців (зліва): З. Снилик, Й. Лисогір, д-р Я. Падох, В. Сохан, А. Кейбіда, д-р Н. Олесницький і д-р І. Фліс.

Урочисті поминки жертв Чорнобиля в Лос Анджелесі

П'яту річницю чорнобильської трагедії українська громада Лос Анджелесу й околиць пом'янула врочисто і соборно в церкві св. Апостола Андрія Первозванного в неділю 28-го квітня.

Після поминальних Богослужень в обидвох православних і в католицькій церквах всі три священики — о. Степан Галек-Голутяк із Свят-Андріївської церкви, о. Петро Леськів — від церкви Пресвятої Діви Марії, о. Олексій Лімонченко із Свят-Володимирської парафії — стали поруч перед аналоєм у новій і стилево побудованій церкві апостола Андрія Первозванного до Молебня за всіх тих, що хоч і залишилися в живих, але потерпіли на здоров'ї від радіяції і понесли значні матеріяльні втрати. З традиційною пісенністю українських обрядів продовжувалися молитви до Господа Бога за оздоровлення поражених, особливо за українську молодь.

Після Молебня відправлено Панахиду за спокій душ загиблих в наслідок тієї катастрофи. Співав хор Андріївської парафії під диригентурою Григора Галека-Голутяка, який поставив цей скромний ансамбль на високий рівень церковної музичної культури.

Світська частина торжества відбулася в залі парафіяльної авдиторії. Наша громада мала щастя вітати своїм гостем, як у церкві так і на залі д-ра Дмитра Степовика, який є спеціялістом з давнього українського мистецтва, головним чином XVI—XVIII століть (про нього „Свобода" писала неодноразово).

На Чорнобильську катастрофу й епідемічні наслідки радіяційних поражень д-р Степовик дивиться як на допуст Божого провидіння і вважає, що без цієї катастрофи ледве чи можна було б сподіватися такого всенародного пробудження, духовного відродження, національного усвідомлення та усвідомлення собі власного безприкладного рабства в комуністичній системі. Всі ті події останнього п'ятиріччя в Україні підтверджують слова апостола Павла, „що сила духовна часто виявляється почерез пережите нещастя, через фізичну неміchність".

У відповідях на запити д-р Степовик підтримав право на користування храмами Божими Києва, що були побудовані Володимиром і Ярославом перед формальним розколом на східню і західню Церкви, для всіх християнських конфесій України. При цій нагоді доповідач щиро й гаряче закликав усіх душпастирів і мирян до справжнього зближення, толеранції і взаємного пошанівку в ім'я і для добра всевоскресаючої України, бо для здобуття свободи й відновив в народі чеснот Нагірної Проповіді „багато менше важить чи Дух Святий від Отця і Сина, чи тільки від Отця, бо найістотніше це те, щоб цей Дух Святий вітав між нами і надихав нас до добра".

Відспіванням національного гимну закінчено програму дня.

П. Балей

Архиєпископ...

(Закінчення зі стор. 1)

свою душпастирську працю. В 1964 році був висвячений потайки на Єпископа та крім душпастирської праці провадив курси для священиків. З приходом відлиги почалась велика праця відродження УГКЦ, яку Владика провадив, не зважаючи на поважний вік аж до часу іменування його Містоблюстителем і правлячим Архиєреєм Києво-Галицької Митрополії.

В поворотній дорозі до Філядельфії з коледжу в Еммітсбирґу Архиєпископ В. Стернюк поступить до Балтимору, де відслужить Архиєрейську Службу Божу в церкві св. Михаїла в супроводі пароха о. Юрія Маркевича та інших священиків.

Владика В. Стернюк відвідає також католицький центр в Балтиморі і у Вашингтоні, а відтак поїде до інших українських католицьких дієцезій в ЗСА, де всюди приготовляються радісні та торжественні привітання. Враз із тим привітанням українські віряни будуть складати дари любови на руки Архиєпископа В. Стернюка, призначені на так потрібну відбудову церковного життя в Україні.

ТУРНЕ „ПИСАНКИ"

Ню Йорк. — Починається перше турне по Північній Америці дитячого українського ансамблю пісні і танцю зі Львова „Писанка" під художнім керівництвом Олени Вовк. Концерти спонзорує Крайова Управа Спілки Української Молоді. Субота, 18-го травня — оселя СУМ, Ellenville., N. Y. о 5-ій год. вечора; неділя, 19-го травня — школа св. Івана Хрестителя, Newark, N. J., о 4-ій год. вечора; понеділок, 20-го травня — Український Культурний Центр, УАПЦ, So Bound Brook, N. J. в 7-ій год. вечора вівторок, 21-го травня — Український Освітньо-Культурний Центр, Philadelphia, Pa.: о 7-ій год. вечора; субота, 25-го травня — оселя СУМ, Ellenville, N. Y., о 7-ій год. вечора.

АВТОБУС НА ФЕСТИВАЛЬ

Ню Йорк. — Секція Сеньйорів при Товаристві „Самопоміч" влаштовує поїздку на Український Фестиваль в Ню Джерзі, який відбудеться в суботу, 15-го червня. Ціна автобусу, в яку включений квиток на концерт, від особи 23 дол.

За інформаціями слід телефонувати на число: (212) 777-1336. Квитки замовляти в домівці „Самопомочі", 98 — 2-га авеню у О. Лопатинської. Від'їзд з-під домівки в год. 8:30 вранці.

Інж. Ю. Гончаренко...

(Закінчення зі стор. 1)

ТУІА за час останньої каденції від травня 1989 року до квітня 1991 року. Інж. Гавриляк згадав, що від початку каденції Управи, ТУІА увійшло в нову фазу діяльности, яка спричинена політичними змінами та великим відродженням в Україні. Відкрилися нові можливості співпраці та допомоги інженерам в Україні. Зорганізовано ряд конференцій та поїздок науковців в Україну, як також спроваджувано науковців з України сюди.

Дальшими кроками у тому напрямі було нав'язання контактів та домовлення співпраці з Київським Політехнічним Інститутом. В жовтні минулого року члени ТУІА взяли участь в міжнародній конференції автоматизації, організованій через КПІ у Києві, де від ТУІА були виголошені чотири доповіді.

Інша делеґація ТУІА брала участь у конференції про екологію України, яку влаштувала Світова Федерація Українських Інженерних Товариств в Торонто. Там нав'язано особисті контакти з ректором КПІ д-ром Петром Таланчуком та іншими доповідачами з України. Крім того, Управа ТУІА в Ню Йорку влаштувала зустріч громадянства з проректором КПІ д-ром М. Згуровським, проректором Львівської Політехніки д-ром С. Вороновим та професорами Львівської Політехніки В. Ковалем і Ю. Рудавським. При іншій нагоді Управа ТУІА гостила у себе проф. В. Іваненка, завідуючого катедрою прикладної математики в КПІ, який виголосив доповідь в НТШ про стан науки в Україні під теперішню пору. За ініціятивою ТУІА покликано до життя Комітет Комп'ютерних Стандартів для випрацювання комп'ютерних кодів на українську мову. Голова ТУІА сконтактувався з Українським Термінологічним Центром, який очолює інж. А. Вовк, та у співпраці з ним започатковано заходи для видання другого тому технічного словника. Від довшого часу йдуть старання видати довідник про працю інженерних товариств у діяспорі, чим займається Канадське Товариство Інженерів та Світова Федерація Українських Інженерних Товариств, а інж. Є. Івашків опрацював матеріяли про ТУІА. Від Головної управи вислано відповідні письма до Верховної Ради України в обороні народного депутата С. Хмари та в справі законодавства для інженерних підприємств в Україні, де приватна ініціятива є придушена існуючими досі законами.

Після звітів голови та членів Управи звітували представники Відділів ТУІА з Ню Йорку (інж. М. Ба), Філядельфії (інж. О. Німилович), Міннесоти (д-р С. Тисовський), Ню Джерзі (інж. Д. Демедюк) та відчитано звіти інших відділів. Від Контрольної комісії звітував інж. О. Глют. Після дискусії та конструктивних коментарів уділено уступаючій управі абсолюторію із признанням за проведену ділову працю. Інж. Ю. Базилевський в імені Номінаційної комісії подав вислід виборів до Головної управи ТУІА, до якої ввійшли: голова — Ю. Гончаренко та члени: М. Гнатейко, Л. Калинич, Б. Кобзар, Б. Гуглевич, О. Глют, Р. Форостина, В. Чарторийський, З. Салевич, А. Серафин, Л. Майстренко, Т. Хархаліс. Є. Змий. Контрольна комісія: Р. Гавриляк, Л. Пахолюк, В. Гнатківський, І. Мокрівський, В. Магун; Товариський суд: І. Заєць, Є. Івашків, Р. Галібей, Б. Качмар, М. Гончаренко; Номінаційна комісія: І. Мокрівський, Ю. Базилевський, Р. Рогожа, Л. Калинич та Д. Демедюк. Після вибору нової Управи продискутовано плян праці та проєкт бюджету на слідуючу каденцію, який предложив В. Магун. У дальшому, інж. Р. Гавриляк передав грамоти заслуженим членам ТУІА, а саме: інж. В. Гнатківському, інж. Є. Івашкові та д-рові В. Наконечному, який був відсутній.

Тоді зайняв слово новообраний голова інж. Ю. Гончаренко. Він по професії є інженером аеродинаміки-літакобудування. Слід підкреслити, що інж. Гончаренко вже раз у минулому успішно очолював ТУІА в рока 1976-79. Також під сучасну пору він є редактором „Вістей Українських Інженерів". Інж. Гончаренко у свому слові предложив деякі пріоритети для діяльности нововибраної Управи, з яких найважливішими є: поширити зв'язки з інституціями в Україні, створити координаційні центри через управи товариства ЗСА — Україна, сприяти кваліфікованим одиницям брати участь в конференціях в Америці, де є відділи, поширити працю в усіх ділянках технічних дисциплін, поширити Комісію співпраці з Україною, спонзорувати студентів з Америки до інститутів в Україні, улаштовувати конференції для кращого зрозуміння технічної ділянки між Україною і діяспорою. Вкінці нововибраний голова подякував за довір'я і попросив всі членів про співпрацю у майбутньому.

Збори закрито о год. 7-ій вечора, а пізніше під час перекуски присутні обмінювались думками та поглядами.

Також приємно було у відпруженій атмосфері відспівати многоліття для дуже дорогого гостя з далекої Міннесоти, почесного члена ТУІА д-ра Стефана Тисовського та для колишнього голови інж. Романа Гавриляка, який дуже солідно і совісно через два роки очолював активність Головної управи ТУІА.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Великобританії повідомило про нову сутичку британських військових підрозділів з військами Іраку, які часто обстрілюють присутних у північній частині британських і американських вояків. Британські вояки мають дозвіл відстрілятися, якщо їх атакують іракці. Уряд прем'єр-міністра Англії Джана Мейджора надіслав до Багдаду перестрогу у якій говориться, що Великобританія застосує відплатні акції, якщо випадки нападу на вояків повторяться.

БОРІС ЄЛЬЦИН голова Верховної Ради Російської Федерації, перебував в Празі на запрошення голови парляменту Чехо-Словаччини Александра Дубчека, одного із керівників так званої „Празької весни" в 1968 році, зліквідованої совєтськими танками на виразне бажання тодішнього кремлівського керівника Леоніда Брежнєва. Єльцин зустрівся з А. Дубчеком і президентом країни Вацлавом Гавелом. При тій нагоді Єльцин заявив чехо-словацьким політикам, що він шукає співпраці з Прагою на усіх рівнях. Вторгнення військ Варшавського Пакту до ЧСР Єльцин назвав „грубою помилкою комуністичного тоталітарного режиму". Передбачають, що Гавел і Єльцин зустрінуться на приватній розмові, а потім уряд Чехо-Словаччини гостиниме російського гостя парадним обідом з участю дипломатичного корпусу і запрошених гостей. Комуністи-консервативи у ВР РСФСР протестували проти поїздки Єльцина до Праги і проти проєкту плянованого договору.

● РОЗШУКИ ●

Любко Захарієсевич з Івано-Франківськ, вул. Жукова 9/59, УССР пошукує **БОГДАНА ЧАЙКІВСЬКОГО, внука тети Розалії зі Львова і БОГДАНА КЛЕВАКА, правнука. Хто знав би про них, або вони самі прошу писати:**
Sophia Halushka
17225 Pinebrook Drive
Silver Spring, Md. 20904, U.S.A.